

ZAKON O VOLONTIRANJU

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom definišu se osnovni pojmovi u vezi sa volontiranjem, uslovi volontiranja, principi za organizovanje volontiranja, uslovi zaključivanja ugovora o volontiranju, prava i obaveze volontera i organizatora volontiranja, društveno vrednovanje, podsticanje i razvoj volontiranja i druga pitanja od značaja za obavljanje volontiranja.

Član 2.

(1) Volontiranje je aktivnost od opšteg interesa za Republiku Srpsku (u daljem tekstu: Republika) kojom se doprinosi poboljšanju kvaliteta života, aktivnom uključivanju građana u društvene procese i razvoju humanijeg i ravnopravnijeg demokratskog društva.

(2) Volontiranjem se stiču iskustva i vještine potrebne i korisne za aktivno učešće u društvu, lični razvoj i opšte dobro.

Član 3.

Volontiranje u smislu ovog zakona je organizovana dobrovoljna aktivnost ili pružanje usluge ili obavljanje aktivnosti u cilju opšte, zajedničke dobrobiti ili dobrobiti drugog lica bez isplate novčane naknade ili potraživanja druge imovinske koristi, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 4.

Ovim zakonom se ne ograničava mogućnost volontiranja koja se dešavaju sporadično ili spontano, bez utvrđenog organizatora volontiranja, na dobrovoljnoj osnovi i bez novčane naknade, sa ciljem opšte, zajedničke dobrobiti ili dobrobiti drugog lica, kao i dobrovoljne vaspitno-obrazovne aktivnosti djece do 15 godina koje se organizuju u cilju opšte društvene koristi, ali se na ove oblike volontiranja ne primjenjuju odredbe ovog zakona.

Član 5.

Volontiranjem se, u smislu ovog zakona, ne smatra:

- a) stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa koje predstavlja volonterski rad uređeno propisima iz oblasti radnih odnosa ili drugim propisima,
- b) obavljanje usluga ili aktivnosti koje je jedno lice obavezno da pruži drugom licu na osnovu zakona ili drugih propisa,
- v) izvršavanje posebnih obaveza u skladu sa sudskim odlukama,
- g) obavljanje usluga ili aktivnosti koje su uobičajene u porodičnim, prijateljskim ili komšijskim odnosima i
- d) obavljanje usluga ili aktivnosti koje se odnose na besplatno i nepovratno davanje imovine, novca i besplatno davanje na upotrebu pokretne i nepokretne imovine.

Član 6.

Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba roda.

II USLOVI VOLONTIRANJA

Član 7.

Volontiranje je aktivnost koja može da traje najviše do 30 časova sedmično, izuzev u slučajevima u kojima je organizator volontiranja privredno društvo, odnosno javno preduzeće kada volonterska aktivnost može da traje najviše osam časova mjesečno.

Član 8.

(1) Volonter može biti svako fizičko lice starije od 15 godina koje u Republici obavlja volonterske usluge u skladu sa ovim zakonom.

(2) Maloljetni volonter je lice od 15 do 18 godina na koje se primjenjuju posebni principi zaštite maloljetnih volontera u skladu sa članom 16. ovog zakona.

Član 9.

(1) Volontiranje organizuje organizator volontiranja.

(2) Organizator volontiranja može biti, pod uslovom da je registrovan ili nadležan na teritoriji Republike:

a) svako pravno lice registrovano u skladu sa propisima koji regulišu rad udruženja i fondacija,

b) republički organ uprave,

v) organ jedinice lokalne samouprave,

g) javna ustanova,

d) privatna ustanova koja se bavi zdravstvenom zaštitom, obrazovanjem i vaspitanjem,

đ) vjerska zajednica.

(3) Privredno društvo, odnosno javno preduzeće može da bude organizator volontiranja u skladu sa ovim zakonom ako:

a) kao organizator angažuje svoje zaposlene kao volontere,

b) zaposleni dobrovoljno volontiraju,

v) organizuje volontiranje svojih zaposlenih za opšte dobro, odnosno dobro drugog lica na poslovima van djelatnosti i prostorija privrednog društva, odnosno javnog preduzeća i u saradnji sa bilo kojim organizatorom volontiranja definisanim stavom 2. ovog člana,

g) se obavljanjem volonterskih usluga i aktivnosti ne stiče dobit,

d) se volontiranjem ne zamjenjuje rad zaposlenih i drugih radno angažovanih lica u privrednom društvu, odnosno javnom preduzeću i

đ) se volontiranje obavlja u toku radnog vremena, a radnicima koji žele da učestvuju u volonterskim aktivnostima poslodavac odobri korišćenje plaćenog odsustva za te namjene.

Član 10.

- (1) Korisnik volontiranja može biti fizičko lice, organizator volontiranja čiji osnovni cilj nije sticanje dobiti ili zajednica koja prima usluge volontera.
- (2) Korisnik volontiranja ne može biti privredno društvo.

Član 11.

- (1) U cilju razvoja volontiranja i posredovanja između volontera i organizatora volontiranja u Republici mogu se osnivati volonterski servisi.
- (2) Volonterski servisi organizatorima volontiranja, volonterima i korisnicima volontiranja usluge pružaju besplatno.
- (3) Poslove volonterskih servisa mogu obavljati samo neprofitna pravna lica.

III PRINCIPI ZA ORGANIZOVANJE VOLONTIRANJA

Član 12.

- (1) Tokom trajanja volonterskih aktivnosti, organizator volontiranja ne smije dovesti volontera u nejednaku poziciju, odnosno ne smije dozvoliti postupanje prema volonterima koje predstavlja diskriminaciju po bilo kom osnovu.
- (2) Organizator volontiranja i volonter dužni su da postupaju prema fizičkim licima kao korisnicima volontiranja u skladu sa principima iz stava 1. ovog člana.

Član 13.

- (1) Organizator volontiranja je dužan obezbijediti da se volontiranje vrši na način kojim se štiti lični integritet i interes korisnika volontiranja.
- (2) Organizator volontiranja dužan je da posveti naročitu pažnju odabiru i edukaciji volontera koji volontira sa korisnicima volontiranja:
 - a) djecom,
 - b) licima sa invaliditetom,
 - v) licima sa teškoćama u razvoju,
 - g) starim i nemoćnim licima i
 - d) bolesnim licima ili licima koja su potpuno ili djelimično lišena radne sposobnosti.
- (3) Volonter koji volontira sa korisnicima volontiranja iz stava 2. ovog člana mora da posjeduje znanja, iskustvo i sposobnost za rad sa tim korisnicima.

Član 14.

- Volontiranje sa licima iz člana 13. stav 2. ovog zakona zabranjeno je:
- a) pravosnažno osuđenom licu za krivično djelo protiv života i tijela, protiv sloboda i prava građana, protiv polnog integriteta, protiv braka i porodice, protiv zdravlja ljudi, te licima kojima je izrečena prekršajnoppravna sankcija predviđena propisima o zaštiti od nasilja u porodici i
 - b) licu kojem traje mjera bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja ili obaveznog liječenja od zavisnosti ili zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti koja je u vezi sa konkretnim aktivnostima volontiranja.

Član 15.

- (1) Volontiranje se ne može organizovati u cilju sticanja dobiti.
- (2) Zabranjeno je organizovanje volontiranja kojim se zamjenjuje rad koji obavljaju lica u skladu sa propisima o radu.

Član 16.

(1) Na maloljetne volontere pri obavljanju volontiranja primjenjuju se propisi koji se odnose na zaštitu ovih lica na radu.

(2) Maloljetni volonteri mogu volontirati samo uz zaključen ugovor o volontiranju u pisanoj formi i uz pismenu saglasnost zakonskog zastupnika, osim ako je organizator volontiranja vaspitno-obrazovna ustanova.

(3) Maloljetni volonter može volontirati isključivo na aktivnostima u skladu sa svojim uzrastom, fizičkim i psihičkim stepenom razvoja i vještinama koje ne predstavljaju rizik za njegovo zdravlje, razvoj i uspjeh u izvršavanju školskih obaveza.

(4) Volontiranje maloljetnog volontera obavlja se uz obavezan nadzor organizatora volontiranja.

(5) Maloljetni volonter ne može volontirati na teškim fizičkim poslovima, na radovima koji se obavljaju pod vodom ili pod zemljom, kao i na drugim poslovima koji bi mogli predstavljati povećan rizik za njihov život, zdravlje, psihofizički razvoj, polni integritet i izvršenje školskih obaveza.

(6) Licima mlađim od 18 godina zabranjeno je volontiranje od 20.00 časova do 07.00 časova narednog dana.

(7) Organizator volontiranja dužan je posvetiti posebnu pažnju zaštiti zdravlja i dobrobiti maloljetnih volontera.

(8) Maloljetni volonter ima sva prava volontera određena ovim zakonom.

IV UGOVOR O VOLONTIRANJU

Član 17.

(1) Odnosi između volontera i organizatora volontiranja mogu se urediti ugovorom o volontiranju koji se zaključuje se u pisanoj formi.

(2) Pisana forma zaključivanja ugovora i stalni nadzor organizatora volontiranja pri obavljanju volonterskih aktivnosti obavezan je:

- a) prilikom angažovanja maloljetnog volontera sa navršenih 15 do 18 godina,
- b) kada volonter to zahtijeva i
- v) kada je korisnik volontiranja dijete, lice sa invaliditetom, lice sa teškoćama u razvoju, staro i nemoćno lice, bolesno lice ili lice koje je potpuno ili djelimično lišeno radne sposobnosti.

(3) Prilikom zaključivanja ugovora o volontiranju sa licima iz stava 2. tačka v) ovog člana volonteri su dužni organizatoru volontiranja dostaviti ovjerenu izjavu kojom potvrđuju da im nisu izrečene kazne i mjere bezbjednosti navedene u članu 14. t. a) i b) ovog zakona.

(4) Zaključivanjem ugovora o volontiranju ne gube se prava na osnovu nezaposlenosti ili zaposlenosti.

Član 18.

- (1) Ugovor o volontiranju obavezno sadrži podatke o:
- a) ugovornim stranama, mjestu njihovog prebivališta, odnosno sjedišta, te ove podatke o zakonskom zastupniku ako se radi o maloljetnom volonteru,
 - b) mjestu volontiranja i vremenu trajanja volontiranja,
 - v) volonterskim aktivnostima ili uslugama koje će obavljati,
 - g) pismenoj saglasnosti zakonskog zastupnika ako se radi o maloljetnom volonteru,
 - d) troškovima u vezi sa vršenjem volonterskog rada i načinu njihove naknade,
 - đ) načinu nadzora volontera od strane organizatora volontiranja ako se radi o maloljetnom volonteru ili ako su korisnici volontiranja lica navedena u članu 13. stav 2. ovog zakona i
 - e) posebnim pravima i obavezama volontera.
- (2) Ugovor o volonterskom radu može da sadrži i druge specifične elemente bitne za pojedine oblike volontiranja.

Član 19.

Na odnose iz ugovora o volontiranju koji nisu uređeni ovim zakonom primjenjivaće se propisi kojima se uređuju obligacioni odnosi.

V PRAVA I OBAVEZE VOLONTERA I ORGANIZATORA VOLONTIRANJA

Član 20.

- Volonter ima pravo:
- a) na evidentiranje volonterske aktivnosti u volonterskoj knjižici,
 - b) da se upozna sa etičkim normama bitnim za pojedini oblik volontiranja,
 - v) na odgovarajuću obuku sa ciljem poboljšanja kvaliteta obavljenih aktivnosti i pruženih usluga, a naročito ako to zahtijeva priroda volonterskih aktivnosti i usluga koje se pružaju,
 - g) na stručnu pomoć i podršku tokom volontiranja,
 - d) da se u pismenoj formi upozna sa uslovima volontiranja, aktivnostima koje će obavljati, uslugama koje će pružati i pravima koja im pripadaju na osnovu ovog zakona i drugih propisa, kao i opštih akata organizatora volontiranja,
 - đ) na nadoknadu ugovorenih troškova nastalih u vezi sa volontiranjem,
 - e) na sigurne uslove rada u skladu sa prirodom volonterskih aktivnosti koje obavlja,
 - ž) na zaštitnu opremu u skladu sa prirodom volonterskih aktivnosti koje obavlja i usluga koje pruža,
 - z) da se upozna sa opasnostima koje su u vezi sa specifičnim oblikom volontiranja koje obavlja,
 - i) na dnevni odmor u ugovorenom trajanju,
 - j) na zaštitu privatnosti i ličnih podataka i
 - k) da učestvuje u odlučivanju o pitanjima u vezi sa volontiranjem.

Član 21.

(1) Najavljeno ili opravdano odsustvo sa volontiranja ne može biti razlog za gubitak bilo kojeg prava volontera.

(2) Posebna prava volontera koja nisu propisana ovim zakonom mogu se urediti ugovorom o volontiranju.

Član 22.

(1) Volonter je obavezan da:

- a) volontira u skladu sa pravilima struke i uputstvima organizatora volontiranja,
- b) čuva povjerljive i lične podatke o organizatoru ili korisniku volontiranja,
- v) odbije volontiranje koje je suprotno ovom zakonu i
- g) u slučaju opravdane spriječenosti ili namjere da prekine obavljanje volontiranja, pravovremeno informiše organizatora volontiranja.

(2) Obaveza volontera je da izvršava uputstva organizatora volontiranja, osim uputstva u vezi sa volontiranjem koja su:

- a) nezakonita,
- b) opasna po život i zdravlje volontera, korisnika volonterskih usluga ako se radi o fizičkom licu ili drugih fizičkih lica,
- v) opasna po imovinu lica,
- g) moralno i etički neprihvatljiva za volontera i
- d) u suprotnosti sa ugovorom o volontiranju.

(3) Ako volonter smatra ili zna da izvršavanje uputstva može uzrokovati štetu volonteru, korisnicima volontiranja ili trećim licima, dužan je da upozori organizatora volontiranja.

(4) Volonter ne odgovara za prouzrokovanu štetu ako je prethodno upozorio organizatora volontiranja na takvu mogućnost, osim ako je njegova odgovornost propisana drugim zakonom.

Član 23.

(1) Organizator volontiranja obavezan je da:

- a) osigura volonteru zaštitu tokom obavljanja volonterskog rada propisanu u skladu sa zakonom koji uređuje oblast zaštite na radu,
- b) poštuje prava volontera,
- v) izvrši ugovorne obaveze prema volonterima,
- g) osigura uslove za poštovanje prava volontera,
- d) evidentira volonterske aktivnosti u volonterskoj knjižici volontera,
- đ) osigura materijale i sredstva za obavljanje volonterskih aktivnosti,
- e) osigura isplatu ugovorenih troškova volonteru,
- ž) osigura volonteru tajnost ličnih podataka i zaštitu privatnosti,
- z) omogućiti volonterima korišćenje dodatnog plaćenog slobodnog radnog dana ako volontiranje organizuje privredno društvo ili javno preduzeće i
- i) osigura druge uslove i prava propisana ovim zakonom.

(2) Organizator volontiranja obavezan je da volontera osigura od profesionalne bolesti i posljedica nesreće na poslu u slučaju:

- a) volontiranja u uslovima opasnim za život i zdravlje volontera i
- b) kada je tako ugovoreno.

Član 24.

Na zahtjev Ministarstva porodice, omladine i sporta (u daljem tekstu: Ministarstvo) organizator volontiranja dužan je dostaviti izvještaj sa traženim podacima o obavljenim aktivnostima i uslugama određenim ovim zakonom u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.

Član 25.

Ukoliko su ugovoreni ili propisani zakonom, novčanom naknadom ili imovinskom koristi za volontere ne smatraju se naknade nastalih troškova volontiranja:

a) računom potvrđene novčane naknade za nabavku radne odjeće, opreme i predmeta za zaštitu potrebnih za volontiranje,

b) računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova putovanja, smještaja i ishrane koji nastanu u toku aktivnosti volontiranja,

v) računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova ishrane, zbrinjavanja i obuke životinje u vlasništvu volontera koja učestvuje u aktivnostima volontiranja,

g) novčane naknade isplaćene u svrhu primanja medicinskih usluga i vakcina,

d) novčane naknade isplaćene za troškove obuke potrebne za volontiranje,

đ) novčane naknade isplaćene za premije osiguranja volontera za slučaj smrti, fizičke povrede ili profesionalne bolesti tokom volontiranja, odnosno novčane naknade u svrhu osiguranja odgovornosti za štetu nastalu kod organizatora volontiranja ili trećeg lica,

e) novčana naknada isplaćena za pribavljanje dokumenata ili plaćanje administrativnih taksi neophodnih za volontiranje,

ž) mjesečni troškovi ishrane i prevoza volontera u ukupnom iznosu do 30% od prosječne mjesečne neto plate zaposlenih u Republici prema posljednjem zvaničnom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike i

z) isplaćeni novčani iznosi dobitnicima nagrade Republike za volontiranje ili nagrade za volontiranje (u daljem tekstu: nagrada) definisane od strane jedinice lokalne samouprave.

Član 26.

(1) Volonter koji za vrijeme volontiranja namjerno ili zbog krajnje nepažnje uzrokuje štetu korisnicima volontiranja, organizatoru volontiranja ili trećim licima dužan je da nadoknadi štetu u skladu sa opštim propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi.

(2) Organizator volontiranja za štetu koju volonter prouzrokuje korisnicima volontiranja ili trećim licima za vrijeme volontiranja odgovara po principu objektivne odgovornosti, osim ako dokaže da su postojali razlozi koji isključuju njegovu odgovornost.

(3) Organizator volontiranja koji je nadoknadio štetu korisniku volontiranja ili trećem licu ima pravo da traži odštetu od volontera ako se dokaže da je volonter štetu prouzrokovao namjerno ili iz krajnje nepažnje.

VI DRUŠTVENO VREDNOVANJE, PODSTICANJE I RAZVOJ VOLONTIRANJA

Član 27.

(1) Republika i jedinice lokalne samouprave u skladu sa svojim nadležnostima mogu utvrditi mjere i aktivnosti podrške usmjerenih ka razvoju i promociji volontiranja u Republici.

(2) Mjere i aktivnosti iz stava 1. ovog člana odnose se na usvajanje strategija i politika na nivou Republike i jedinica lokalne samouprave, podršku osnivanju, radu i umrežavanju volonterskih servisa, osnivanje volonterskih servisa i nagrađivanje pravnih i fizičkih lica koja svojim radom doprinose razvoju volontiranja i mjere sprovođenja usvojenih strategija i politika.

(3) Podršku razvoju i promociju volontiranja Ministarstvo će finansirati na osnovu Pravilnika o finansiranju mjera i aktivnosti podrške razvoju i promociji volontiranja koji donosi ministar porodice, omladine i sporta (u daljem tekstu: ministar).

(4) Pravilnikom iz stava 2. ovog člana bliže se određuju kriterijumi finansiranja volonterskih aktivnosti, način finansiranja, mjere i željeni efekti volontiranja, izvještavanje po realizovanim aktivnostima i kontrola namjenskog utroška dodijeljenih sredstava.

Član 28.

Uloga i značaj volontiranja prenosi se djeci i mladima formalnim i neformalnim obrazovanjem.

Član 29.

(1) Nagrada je najviše priznanje koje Republika dodjeljuje za volontiranje i doprinos promovisanju volontiranja.

(2) Nagradu iz stava 1. ovog člana dodjeljuje Ministarstvo.

(3) Sredstva za dodjeljivanje nagrade osiguravaju se u budžetu Republike Srpske.

(4) Vrste, kriterijumi, iznos, postupci i uslovi za dobijanje nagrade iz stava 1. ovog člana propisuju se Pravilnikom o dodjeli republičke nagrade za volontiranje, koji donosi ministar.

Član 30.

Jedinice lokalne samouprave mogu, u skladu sa svojim nadležnostima, propisati posebne oblike nagrađivanja volontiranja.

Član 31.

(1) Privredno društvo, odnosno javno preduzeće može da pruži podršku razvoju i promociji volontiranja dodjeljivanjem finansijskih sredstava organizatorima volontiranja za ove namjene.

(2) Privredno društvo, odnosno javno preduzeće može da pruži podršku razvoju i organizovanju volontiranja i putem obezbjeđivanja opreme, hrane, odjeće i drugih dobara potrebnih za obavljanje volonterskih aktivnosti.

Član 32.

(1) Volontersko iskustvo i angažman se evidentira u volonterskoj knjižici.

(2) Sadržaj i izgled volonterske knjižice propisuje se Pravilnikom o volonterskoj knjižici, koji donosi ministar.

VII NADZOR I KAZNENE ODREDBE

Član 33.

Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

Član 34.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrši Republička uprava za inspekcijske poslove Republike Srpske posredstvom nadležnih inspektora, a u skladu sa ovlašćenjima propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje organizacija rada Republičke uprava za inspekcijske poslove Republike Srpske.

Član 35.

(1) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice kao organizator volontiranja ako:

- a) organizuje volontiranje suprotno odredbi člana 9. stav 3. ovog zakona,
- b) prema volonterima postupa suprotno odredbama člana 12. ovog zakona,
- v) organizuje volontiranje suprotno odredbama člana 15. ovog zakona,
- g) angažuje maloljetne volontere suprotno odredbama člana 16. ovog zakona,
- d) angažuje volontera suprotno odredbi člana 17. stav 2. ovog zakona,
- đ) angažuje volontera bez potrebne izjave u skladu sa odredbom člana 17. stav 3. ovog zakona,
- e) ne izvrši obaveze u skladu sa članom 23. ovog zakona i
- ž) na zahtjev Ministarstva ne dostavi izvještaj u skladu sa članom 24. ovog zakona.

(2) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 36.

Novčanom kaznom od 3.000 KM do 10.000 KM za prekršaj kazniće se fizičko lice ako volontira suprotno odredbi člana 14. ovog zakona.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37.

- (1) Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti:
- a) Pravilnik o finansiranju mjera i aktivnosti podrške razvoju i promociji volontiranja (član 27),
 - b) Pravilnik o dodjeli republičke nagrade za volontiranja (član 29) i
 - v) Pravilnik o volonterskoj knjižici (član 32).
- (2) Do donošenja pravilnika iz stava 1. ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o volontiranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 73/08) ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 38.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o volontiranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 73/08).

Član 39.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 01- 2104/13

Datum: 03. oktobar 2013. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Mr Igor Radojičić